



НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

Оцінка інфляції за січень 2018 року

У січні 2018 року споживча інфляція прискорилося до 14.1% р/р з 13.7% р/р у грудні 2017 року. У місячному вимірі зростання споживчих цін становило 1.5%.

Фактична інфляція була дещо вищою за траєкторію прогнозу, опублікованого в “Інфляційному звіті” за січень 2018 року, у зв’язку зі швидшими, ніж очікувалося, темпами зростання цін на сирі продукти і паливо.

Базова інфляція у січні прискорилося до 9.8% р/р (становила 0.7% м/м) та в цілому відповідала прогнозу. Прискорення відбулося внаслідок суттєвішого зростання цін на послуги, що враховуються у цьому показнику. Їх темпи зростання збільшилися до 15.2% р/р. Зокрема, істотно підвищилися тарифи на утримання будинків та прибудинкових територій, кабельного телебачення та інтернету, а також вартість послуг охорони здоров’я. Це стало наслідком дії таких факторів:

- подальшого відображення зростання заробітної плати (у т. ч. через чергове збільшення МЗП з початку 2018 року на 16.3%);
- послаблення гривні протягом кількох попередніх місяців;
- значних темпів зростання споживчого попиту, про що зокрема свідчило стрімке збільшення роздрібного товарообороту в грудні 2017 року (на 16.1% р/р);
- початком нового бюджетного року, який часто супроводжується переглядом цінової політики.

Водночас, як і прогнозувалося, зростання цін на продукти харчування з високим ступенем обробки уповільнилося (до 12.8% р/р) завдяки зниженню темпів зростання цін на відповідні сирі продукти. Зокрема, у січні повільніше зростали ціни на молочні продукти (на 19.2% р/р) завдяки зниженню закупівельних цін на молоко, а також на тлі низхідної динаміки світових цін на молоко та молочну продукцію.

Зростання цін на одяг та взуття, а також інші непродовольчі товари очікувано прискорилося (відповідно до 1.8% р/р та 4.7% р/р), у тому числі внаслідок послаблення гривні в листопаді – січні.

Ціни на сирі продукти харчування в січні зросли на 23.6% р/р. Такі темпи зростання були вищими, ніж очікувалося. Зокрема, прискорилося зростання цін на більшість овочів борщового набору (до 20.3% р/р), а також вищими за очікування були темпи зростання цін на тепличні овочі, значна частина яких представлена імпортованою продукцією. Також тривало подальше зростання цін на м’ясо (на 30.6% р/р). Попри зниження світових цін на м’ясо протягом останніх кількох місяців переважав вплив внутрішніх факторів – скорочувалася пропозиція окремих видів м’яса після закінчення свят і зберігалися значні обсяги експорту. Також прискорилося зростання цін на яйця та фрукти (відповідно до 27.8% р/р та 39.3% р/р). Натомість через низькі світові ціни та значну пропозицію на внутрішньому ринку поглибилися падіння цін на цукор (до 8.8% р/р), та тривало падіння цін на гречану крупу (на 31.6% р/р) через вищий урожай порівняно з 2016 роком та середнім за останні п’ять років.

Темпи зростання адміністративно регульованих цін становили 16.2% р/р та в цілому відповідали прогнозу. Драйвером зростання були послуги поштового зв’язку (зросли на 108% р/р), а також місцевого телефонного зв’язку (16% р/р). Крім того, прискорилося зростання вартості перевезень у міському маршрутному транспорті (до 20.3% р/р) на тлі підвищення цін на паливо. Натомість, зростання цін на алкогольні напої та тютюнові вироби уповільнилося (відповідно до 11.5% р/р та 35.6% р/р).

Ціни на паливо підвищилися на 21.8% р/р через подорожчання нафти на світових ринках та послаблення гривні.

У січні 2018 року прискорилося зростання індексу цін виробників (до 22.0% р/р з 16.5% р/р у грудні 2017 року). У місячному вимірі ціни виробників зросли на 4.4%. Основним чинником прискорення промислової інфляції стало стрімке зростання цін у постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря внаслідок підвищення Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, тарифів на електроенергію для непобутових споживачів на 5-11% та суттєвого зниження частки атомної генерації в структурі виробництва електроенергії, яка є відносно дешевшою порівняно з іншими видами генерації.

Водночас зростання цін в добувній промисловості уповільнилося (до 23.7% р/р), що, разом зі зниженням цін на імпортоване вугілля, позначилося також на динаміці цін у наступних ланках виробничого процесу. Так уповільнилося зростання цін у виробництві коксу та продуктів нафтоперероблення (34.4% р/р), а темпи зростання цін у металургії залишилися майже незмінними (26.8% р/р) порівняно з попереднім місяцем, попри підвищення світових цін на сталь.

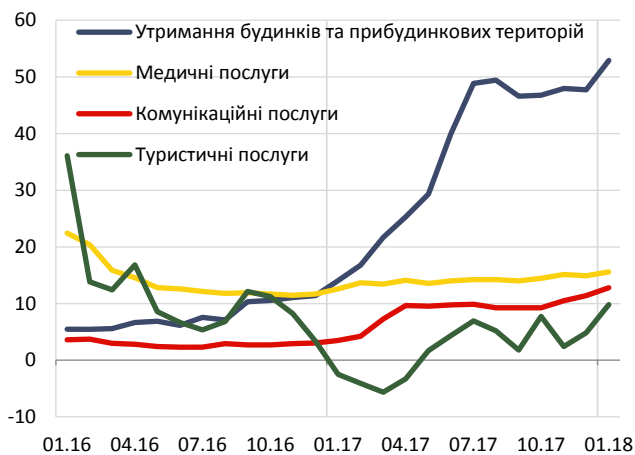
Суттєво пригальмувалося зростання цін у хімічній промисловості (до 17.5% р/р) в умовах зниження світових цін на добрива у річному вимірі. Також уповільнилося зростання цін у харчовій промисловості (до 11.9% р/р). Зокрема сповільнилося зростання цін у виробництві молочних продуктів (до 14.9% р/р) на тлі зниження експортних цін та у виробництві напоїв (до 14.8% р/р) зокрема через незмінні ставки акцизного податку для більшості алкогольних напоїв, тоді як минулого року частину з них було підвищено. Натомість тривало прискорення зростання цін у виробництві м’ясних продуктів (до 29.9% р/р).

У січні 2018 року споживча та базова інфляція прискорилися



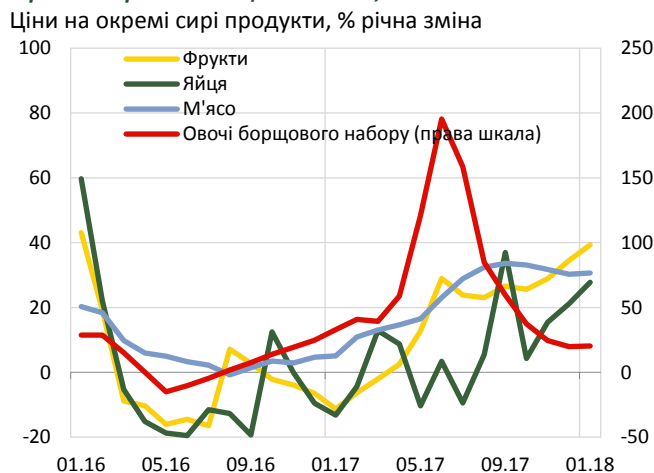
Джерело: ДССУ.

Прискорення зростання цін спостерігалося за більшістю видів послуг. Найвідчутнішим був внесок комунікаційних послуг*, а також утримання прибудинкових територій
Вартість окремих видів послуг, що входять до базового ІСЦ, % річна зміна



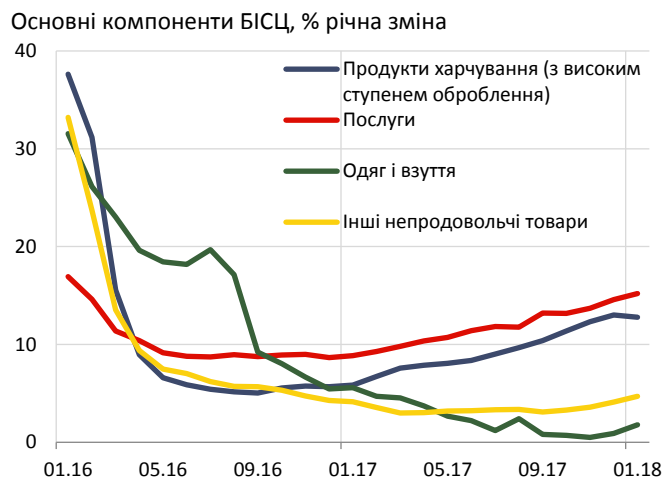
* До комунікаційних послуг належать послуги мобільного зв'язку, кабельного телебачення та інтернету
Джерело: ДССУ; розрахунки НБУ.

Суттєвий внесок у зростання цін на сири продукти мало прискорення зростання цін на фрукти, яйця та овочі борщового набору. Крім того, високими темпами тривало зростання цін на м'ясо,...



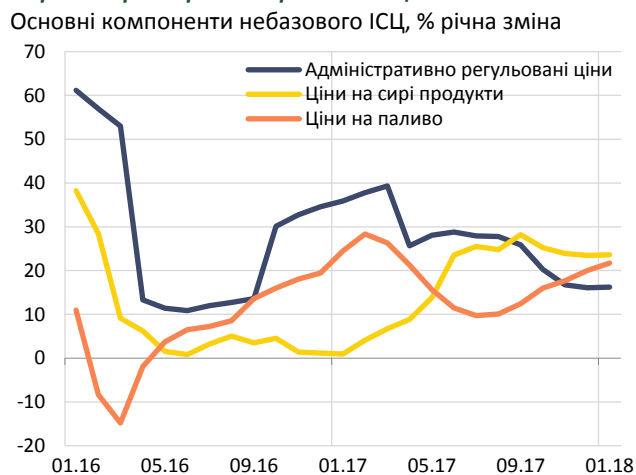
Джерело: ДССУ.

Базова інфляція прискорилося внаслідок суттєвішого зростання цін на послуги та непродовольчі товари



Джерело: ДССУ; розрахунки НБУ.

Серед компонент небазового ІСЦ найвищими темпами тривало зростання цін на сири продукти харчування та стрімко прискорилося зростання цін на паливо



Джерело: ДССУ; розрахунки НБУ.

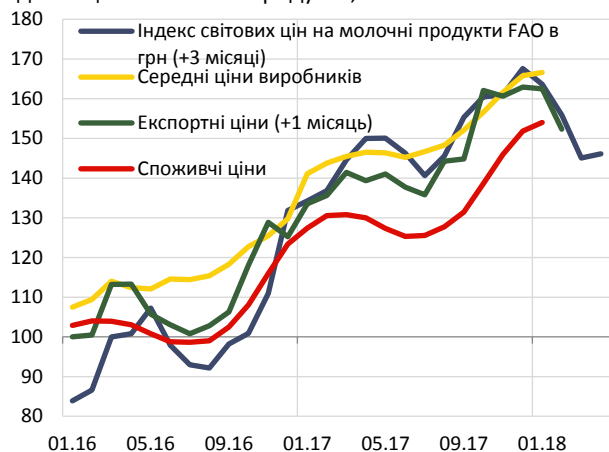
...яке частково компенсували зниження цін на цукор та гречку, а також уповільнення зростання цін на овочі, вирощені з їхнього насіння*, та молочні продукти



* Включають помідори, огірки, перець, баклажани та кабачки
Джерело: ДССУ.

Динаміка внутрішніх цін на молочну продукцію (і роздрібних, і цін виробників) відображала відповідне сповільнення світових цін з лагом у 2 – 3 місяці

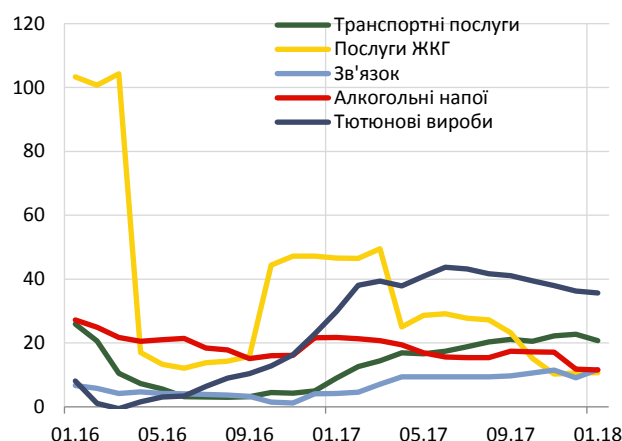
Індекси цін на молочні продукти, 12.2015 = 100



Джерело: ДССУ; ДФС; FAO; розрахунки НБУ.

Прискорення зростання цін на послуги зв'язку стримувало уповільнення адміністративно регульованих цін у січні

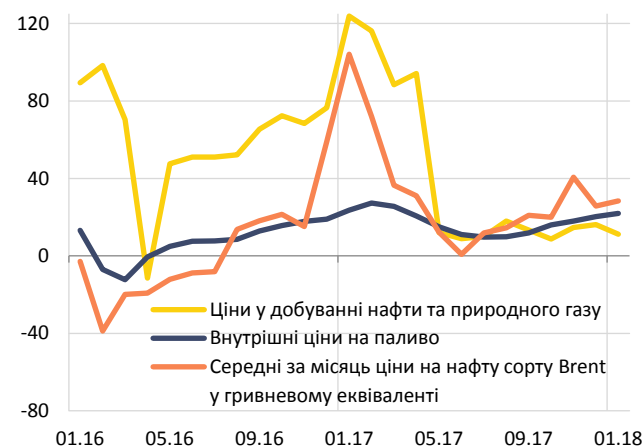
Компоненти адміністративно регульованих цін і тарифів, % річна зміна



Джерело: ДССУ.

Ціни на паливо підвищилися внаслідок стрімкого подорожчання нафти на світових ринках та послаблення гривні у попередні періоди

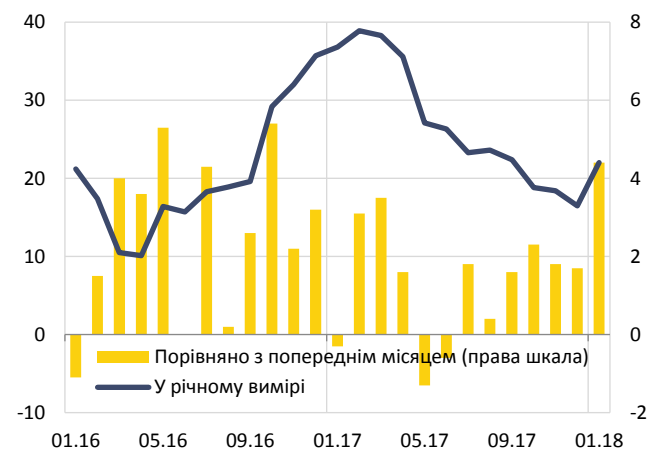
Споживчі ціни на паливо, ціни у добуванні нафти і природного газу та світові ціни на нафту, % р/р



Джерело: ДССУ; Thomson Reuters Datastream.

Зростання індексу цін виробників у січні 2018 року суттєво прискорилося...

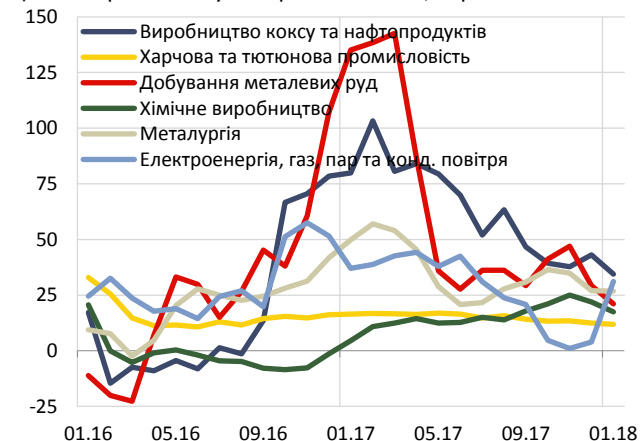
Індекс цін виробників, %



Джерело: ДССУ.

... через стрімке зростання цін у постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря. Натомість у більшості інших видів промисловості зростання цін уповільнилося внаслідок...

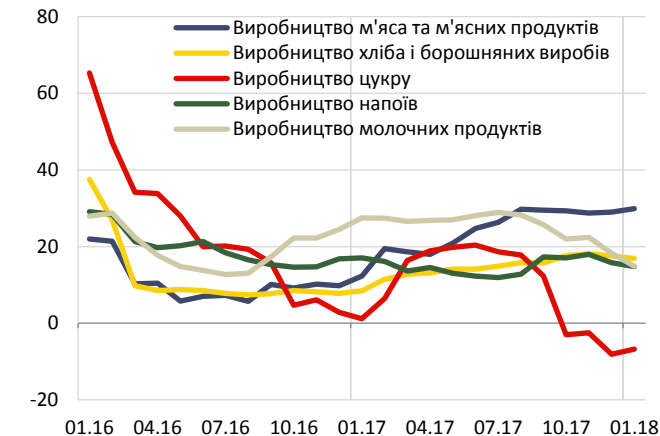
Ціни в окремих галузях промисловості, % річна зміна



Джерело: ДССУ.

...лагових ефектів від динаміки світових цін та різноспрямованих тенденцій у підгалузях окремих видів промисловості

Ціни в підгалузях харчової промисловості, % річна зміна



Джерело: ДССУ.

Зміна цінових індексів ІСЦ та ІЦВ у 2016 – 2018 роках					
Компоненти споживчого кошика (за класифікацією Національного банку України)					
	частка ІСЦ для 2018 року, %	у річному вимірі, %			зміна за січень 2018 року, %
		2016 рік	2017 рік	2018 рік січень	
Індекс споживчих цін	100.0	12.4	13.7	14.1	1.5
Базова інфляція	58.9	5.8	9.5	9.8	0.7
Небазова інфляція *	41.1	17.5	19.4	19.8	2.4
сирі продукти	18.6	1.2	23.5	23.6	3.2
адміністративно регульовані тарифи та ціни	18.5	34.6	16.1	16.2	1.2
паливо	4.0	19.5	20.0	21.8	4.4
Окремі компоненти споживчого кошика (за класифікацією ДССУ)					
Продукти харчування та безалкогольні напої	42.6	3.3	17.7	17.9	2.0
Алкогольні напої, тютюнові вироби	8.3	22.5	20.7	20.6	1.1
Одяг і взуття	5.6	5.5	0.9	1.4	-3.9
Житло, вода, електроенергія, газ та інші види палива, у т. ч.:	6.1	47.2	10.6	10.7	0.4
утримання будинків та прибудинкових територій	0.3	11.5	47.5	52.7	6.0
водопостачання	0.2	42.1	20.2	20.6	0.4
гаряча вода	0.2	82.9	0.9	0.9	0.1
природний газ	1.7	42.0	1.2	1.2	0.0
центральне опалення	1.1	89.3	3.8	3.7	0.1
електроенергія	1.0	60.0	28.1	28.1	0.0
Транспорт	11.8	11.4	16.7	17.1	3.0
Зв'язок	3.1	4.0	9.1	11.7	2.8
Освіта	1.5	13.7	14.9	15.3	1.4
Окремі компоненти ІЦВ					
	частка ІЦВ для 2018 року, %**	у річному вимірі, %			зміна за січень 2018 року, %
		2016 рік	2017 рік	2018 рік січень	
Індекс цін виробників	100.0	35.7	16.5	22.0	4.4
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	14.7	85.1	30.4	23.1	2.7
Добування кам'яного вугілля	2.5	40.4	47.8	37.1	-0.1
Добування сирої нафти та природного газу	5.1	76.5	16.1	11.1	4.1
Добування металевих руд	6.0	107.2	29.3	21.1	3.1
Переробна промисловість	65.7	22.6	18.5	18.0	2.3
Виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	21.2	16.2	12.5	11.9	0.8
Виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення	3.9	61.7	43.0	34.4	-1.7
Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	2.8	-1.4	21.9	17.5	1.7
Виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	1.4	8.5	11.0	11.9	2.8
Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	5.1	9.5	12.5	13.8	2.6
Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім виробництва машин і устаткування	18.4	41.8	26.9	26.8	3.7
Виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	2.8	11.4	17.9	22.1	6.8
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	19.6	51.5	4.0	31.1	10.2

* Розрахунки Національного банку України на підставі даних ДССУ, уточнені дані. Сума внесків компонентів ІСЦ може відхилитися від загального ІСЦ за рахунок застосування динамічних ваг відповідно до методології ДССУ та округлення.

** Частка компонентів у ІЦВ розрахована на основі даних ДССУ щодо обсягу реалізованої промислової продукції за видами діяльності за 2017 рік.